Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3

Hanácká 145/3, 787 01 Šumperk

Krizový plán pro řešení šikany/kyberšikany

školní rok 2025/2026

Šikana a kyberšikana jsou formy násilí, které ve škole ohrožují naplňování zásad a cílů vzdělávání, dochází při nich k narušení pocitu bezpečí jak žáků, tak pedagogických pracovníků. Probíhají opakovaně, záměrně, úmyslně a za účelem fyzického, sociálního či emocionálního ublížení a zastrašování.

Šikana má různé formy: bití, vydírání, nadávky, pomluvy, vyhrožování, ničení věcí, ponižování nebo se může objevit v podobě elektronické šikany - prostřednictvím internetu, mobilu, komunikačních prostředků, čili formou kyberšikany. Probíhá přímo či nepřímo.

Stadia šikany:

<table>
<tr><td colspan="2">1. a 2. stadium šikanování</td></tr>
<tr><td>První stadium: Zrod ostrakismu
Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.</td><td>Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace
V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.</td></tr>
</table>

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra	**Čtvrté stadium: Většina přijímá normy**	**Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana**
Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šiřitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejníže, tedy ti „slabí“.	Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.	Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy**.** Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

Postup řešení:

- Všichni pedagogičtí pracovníci školy při kontaktu se žáky ve vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování.
- TU je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele.
- TU ihned informuje VP, ŠMP a ŠP a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, a požádá je o spolupráci.
- TU se ve spolupráci s VP, ŠMP a ŠP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Žádný z pedagogů nebude žáky předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování.
- VP, ŠMP nebo ŠP o situaci informuje vedení školy. Při potvrzení podezření na výskyt šikany výchovný poradce/školní metodik prevence a školní psycholožka ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší prošetření situace.
- Pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana oběti, popř. obětí. Pozor, nesmí docházet k přímé konfrontaci pachatele a oběti.
- Pokud je to možné, jsou zajištěny dostupné důkazy.
- V případě kyberšikany je kontaktován operátor mobilní sítě či zřizovatel www stránek.
- Nejprve je veden rozhovor s oběťmi a svědky – kdo je agresor, kolik je agresorů, kdo je aktivní účastník šikanování, co, kdy a jak agresoři obětem prováděli, jak dlouho šikana trvá.
- Následuje rozhovor s agresorem/agresory – vede ředitelka školy nebo zástupkyně ředitelky společně s VP, ŠMP a ŠP.
- Telefonicky jsou informovaní rodiče agresorů, příp. s nimi proběhne osobní pohovor ve škole.
- V souladu s ŠŘ jsou agresorům navrženy tresty. Tresty navrhuje TU, VP, ŠMP a zástupce vedení školy.
  O závěrech a navržených trestech je vyhotoven zápis, který podepíší rodiče agresorů i sami agresoři.
- Jsou zvolena taková opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil: zesměšňování spolužáka a hrubé výrazy – DŮTKA TŘÍDNÍHO UČITELE, při opakování – DŮTKA ŘEDITELKY ŠKOLY; účast na šikaně a zatajování – DŮTKA ŘEDITELKY ŠKOLY až 3. STUPEŇ ZCHOVÁNÍ dle závažnosti.
- Třída je informována o výsledcích vyšetřování, včetně dalšího postupu a kázeňských opatření, která jsou udělena agresorům.
- S výsledky vyšetřování jsou prostřednictvím vedení školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

- Následuje práce se třídou pod vedením VP, ŠMP a školní psycholožky.
- Informace třídě předá vedení školy ve spolupráci s VP a TU, ochranu oběti a sledování třídy zajistí všichni pedagogičtí pracovníci.
- VP + TU, popř. vedení školy informuje o výsledcích vyšetřování a dalším postupu zákonné zástupce agresora (agresorů), ale také zákonné zástupce oběti (obětí).

Primární prevence:

- vytváření a udržování bezpečného prostředí
- předcházení vzniku šikany/kyberšikany
- práce se školním klimatem, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky
- nastavení a dodržování pravidel
- preventivní program

Nápravná opatření:

- výchovná opatření navrhovaná a ukládaná dle ŠŘ
- individuální výchovný plán agresora, práce s agresorem
- převedení dítěte do jiné pracovní skupiny (dle organizačních možností)
- zákonným zástupcům agresora doporučení spolupráce se SVP, event. dalšími zařízeními či odborníky (PPP, SPC, klinický psycholog, pedopsychiatr)
- při opakovaném rizikovém chování agresora vyrozumět OSPOD

V Šumperku dne 2. 9. 2025

Aktualizovala: Mgr. Radka Jašková, školní metodička prevence
Mgr. Ivana Málková, školní psycholožka
Mgr. Zdeňka Kuxová, výchovná poradkyně